

Úrazy u dětí

Program Zdraví 21

cíl č. 9 – snížení výskytu poranění způsobených násilím a úrazy

MUDr. Jana Daňková

Krajská hygienická stanice Pardubického kraje

Odbor podpory zdraví

Běleč 30. listopadu 2005

- Úrazy jsou hlavní příčinou dětské úmrtnosti – největší zdravotnický problém dětského věku (1-14 let)
- **KDO?** Postihuje častěji chlapce než dívky
- **KDE?** doma a v okolí domova,
při sportu
ve škole

- **JAK? (příčina)**

Dopravní nehody 40%

ostatní vnější příčiny 27%

tonutí 16%

el. proud, opaření, popálení 7%

pády 5%

mechanické síly 5%

Úrazový ledovec dětské populace 2001 (ČR)

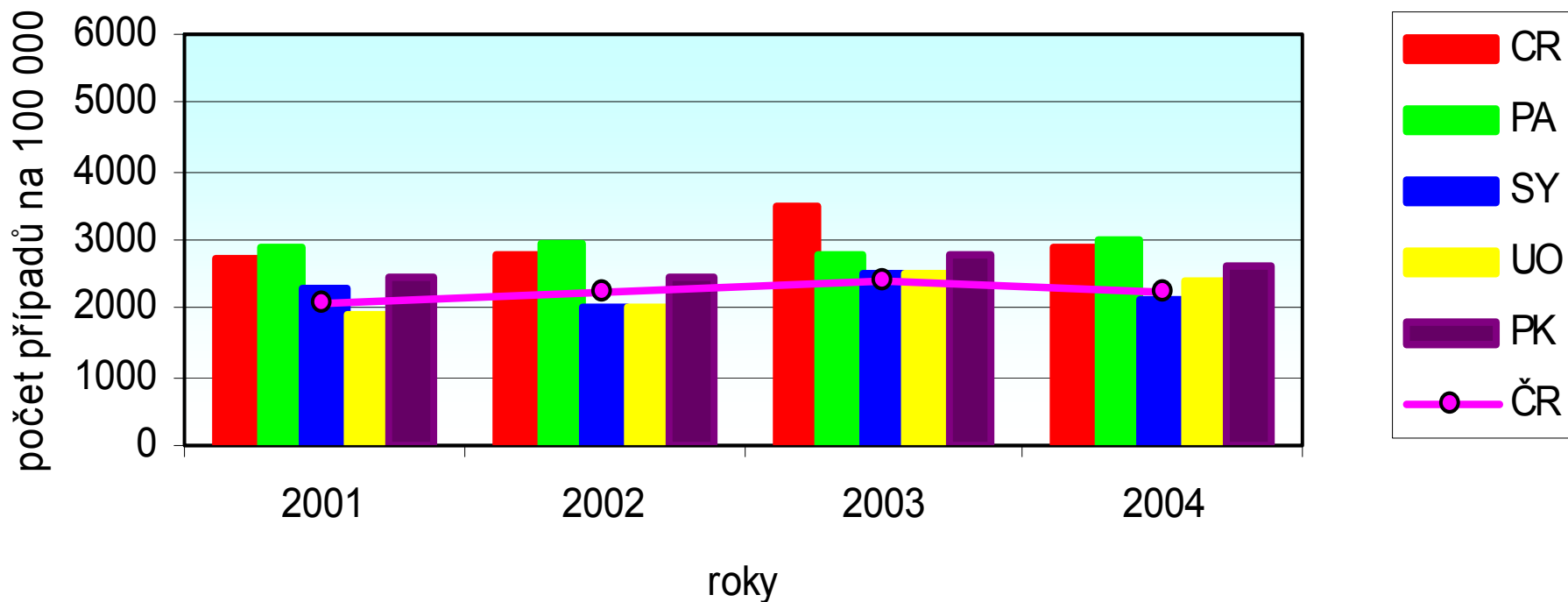
- zemřelo 120 dětí
- Hospitalizováno 30 000
- Ambulantně ošetřeno 450 000
- Úraz prodělalo (bez ošetření v ZZ) ??

Smrtelná a vážná zranění jako následek dopravních nehod

- V ČR zemřelo na dopravní úrazy v roce 2004 24 dětí, z toho 62% jako spolujezdci
- Od ledna do září 2005 zemřelo v ČR již 33 dětí

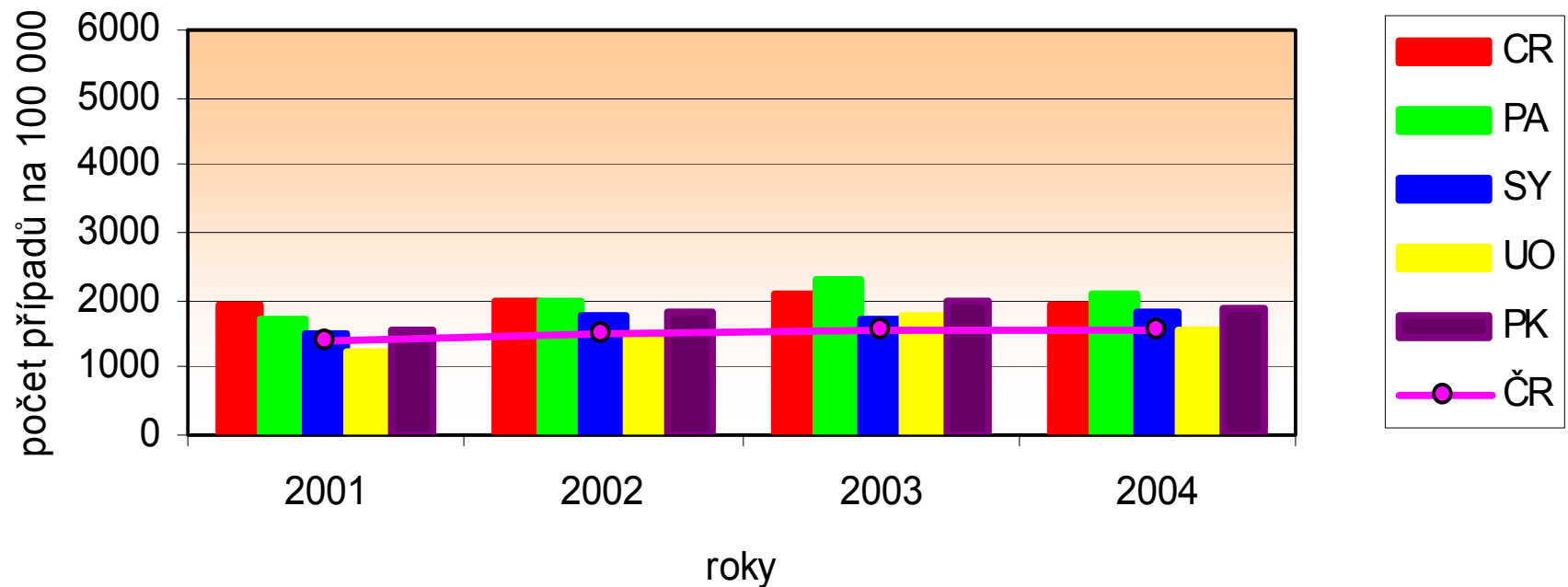
okres Ústí n/O. – hospitalizováno pro úraz každoročně kolem 250 - 300 chlapců (242, 251, 303, 281)

hospitalizovaná úrazovost mužů 0 - 14 let

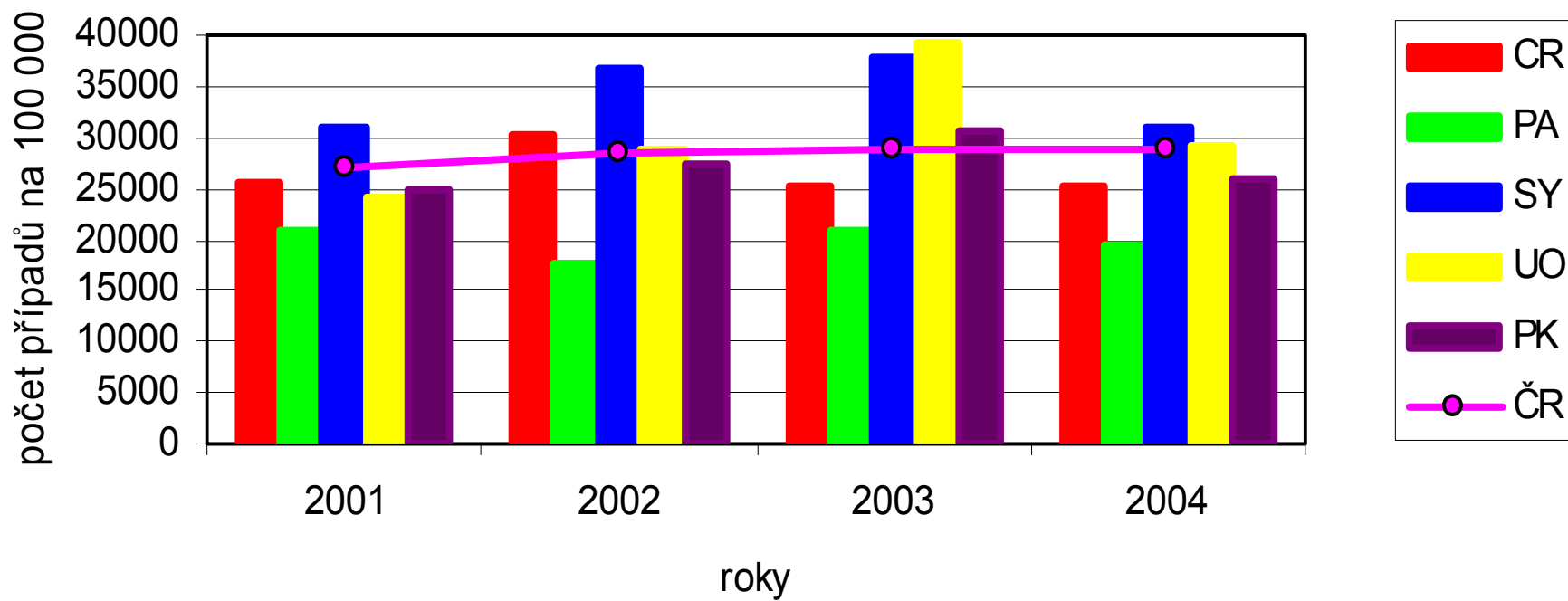
okres Ústí n/O. – hospitalizováno pro úraz každoročně kolem 150-200 dívek (148, 174, 202, 174)

hospitalizovaná úrazovost žen- 0- 14 let

okres Ústí n/O. – ambulantně ošetřeno pro úraz pro úraz každoročně kolem 6 až 9 000 dětí (5956,6898,9208,6742)

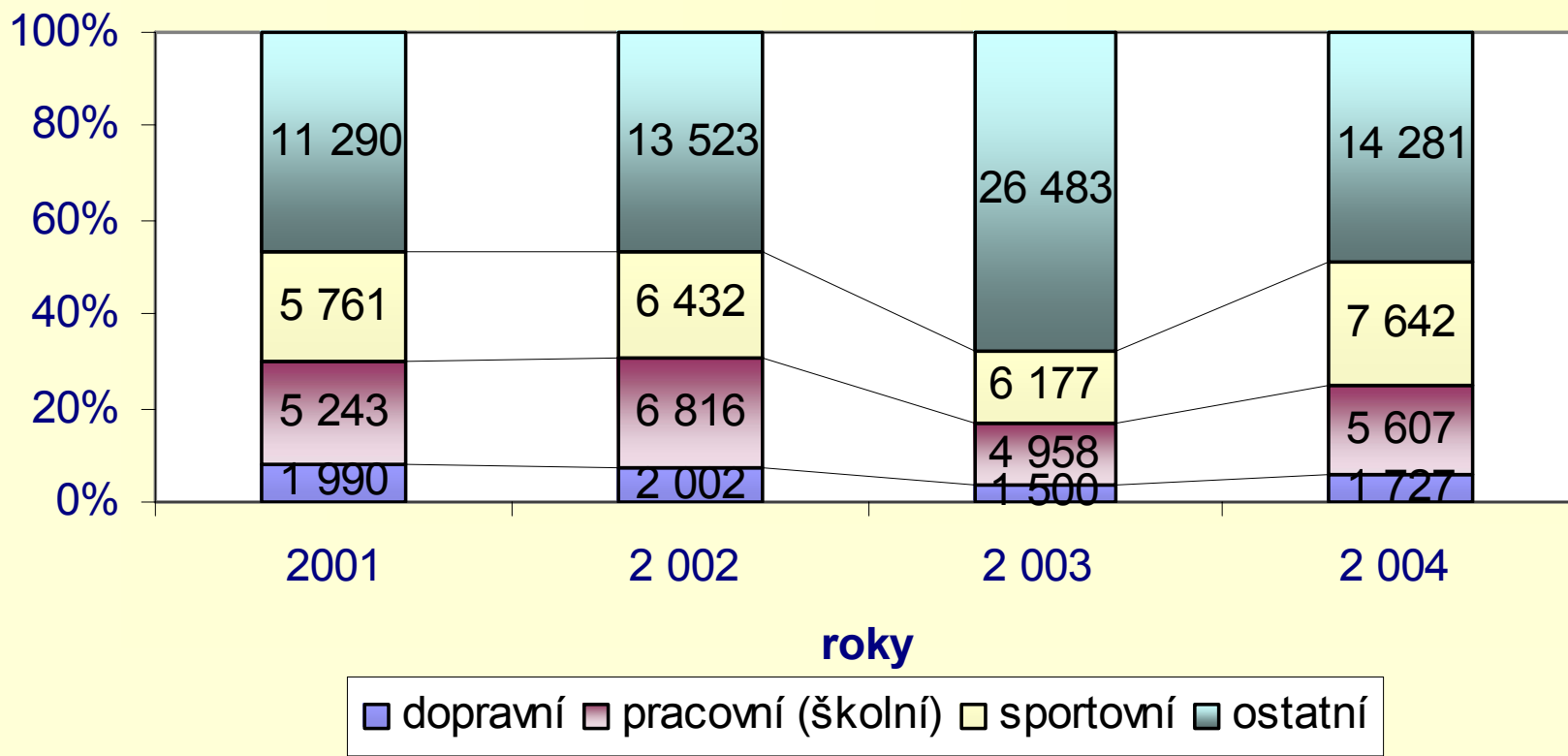
ambulantně ošetřené úrazy - 0-14 let

Údaje jsou v relativních číslech (přepočet na 100 000 dětí dané věkové skupiny)

Ambulantně ošetřené úrazy dle příčiny u 0 - 14 letých, Ústí n/O. 2001 - 2004

Preventivní aktivity v PK v rámci programu Zdraví 21

Prevenenci dopravních úrazů zajišťují:

- Městská policie (MP) – oddělení prevence kriminality
- Policie ČR – Preventivně informační skupina

Preventivní aktivity v PK v rámci programu Zdraví 21(1)

- **Dopravní výchova** – zajišťovaná MP a PČR (teoretická a praktická výuka na DDH)
- **Zajišťování přechodů pro chodce** na frekventovaných komunikacích a v blízkosti škol v době začátku školního vyučování (MP)

Preventivní aktivity v PK v rámci programu Zdraví 21 (2)

- **Preventivní a propagační akce** (MP - Měsíc bezpečnosti, Den dětí bez úrazu, Den zdraví; PČR – den IZS, akce „Bezpečí pro všechny“, dopravní soutěž na ZŠ Resslerova, odpoledne s policií na ZŠ Býšť, dopravně preventivní akce „Jezdíme bezpečně, „Můj přítel polda“, policejní ukázky na dětském letním táboře v Krasnici - MP Pardubice)

Preventivní aktivity v PK v rámci programu Zdraví 21 (3)

- Používání cyklopřileb u dětí do 15 ti let – akce MP Pardubice
- Besedy MP v MŠ – prevence úrazů v dopravě
- PČR – besedy s bezpečnostní a dopravní tematikou, dle poptávky škol

Preventivní aktivity v PK v rámci programu Zdraví 21 (4)

- PČR – projekt „**Učíme se s policií**“, cyklus preventivních přednášek okres UO - pro žáky 7. a 9. ročníků, 115 žáků
- PČR – „**Ajaxův zápisník**“, pro 2. a 3. ročník ZŠ, osloveno cca 450 žáků v okrese UO

Projekt Dětství bez úrazů

DĚTSTVÍ BEZ ÚRAZŮ

- o.p.s. Podaná ruka
- Zabývá se problematikou primární prevence úrazů u dětí
- www.detstvibezurazu.cz

Vytvořme pro dítě bezpečné prostředí
Naučme dítě, jak se chovat, aby k úrazu
nedošlo

cíle Projektu Dětství bez úrazů:

- Snížit a zmírnit závažnost dětských úrazů v ČR
- Naučit děti jak se chránit před úrazy
- Vytvořit výukové a metodické materiály pro rodiče a pedagogy
- Informovat veřejnost o problematice dětských úrazů a o možnostech jejich prevence

aktivity Projektu Dětství bez úrazů

- **Vzdělávací pořady pro děti**
- **Dokument o dětských úrazech pro dospělé**
- **Výukové pomůcky pro děti**
- **Semináře, workshopy, tiskové konference**
- **Hry a soutěže pro děti**
- **Mise Dětství bez úrazů**

Úrazy dle věku dítěte

- **Děti předškolního věku:**
  - 1/2 úrazů se stane doma
  - Popáleniny a opaření
  - Otravy léky či domácími rostlinami
  - Pád z výšky
  - Tonutí

- **Děti mladšího školního věku:**

- Klesá počet úrazů doma

- **Narůstá počet úrazů ve škole, na ulici ,
na silnici**

- **2/3 úrazů tohoto věku jsou způsobeny
dopravními úrazy**

- **Vhodnost zařazení dopravní výchovy
nejpozději od počátku školní docházky**

● Děti staršího školního věku

- Nejčastější místo úrazu je škola
- Nejrizikovější aktivitou je tělesná výchova a organizovaný sport
- Domácí práce a konflikt s jiným dítětem

● Dospívající

- Sportování (extrémní sporty, skoky do vody)
- Jízda na motocyklu na silnici
- Vysoké % dlouhodobých či trvalých následků

Preventivní program pro 1. a 2. stupeň ZŠ

- **Metodika a výukové materiály**
- **Výukové dokreslovací plakáty na téma:**
  - Neplechovi ve městě (doprava)
  - Jak se jezdí na kole (vybavení, chování)
  - Neplechovi doma (nebezpečné předměty doma)
  - Neplechovi na výletě (nebezpečí venku)
  - Neplechovi v létě (nebezpečí v létě)
  - Neplechovi v zimě (nebezpečí v zimě)

● Pracovní listy pro 1. a 2. ročník ZŠ

Témata:

1. Opařeniny
2. Doprava – chodci v silničním provozu
3. Nebezpečné věci – ochranné pomůcky
4. Nebezpečné předměty
5. Psi na veřejnosti
6. Osobní bezpečí
7. Dopravní značky
8. Bezpečnost při jízdě na kole
9. Pády

● Pracovní listy pro 3. až 5. ročník ZŠ

Témata:

1. Nebezpečné chování při koupání/plavání
2. Nebezpečná hra s ostrými předměty – oslepnutí
3. Kolo – vybavení, bezpečná jízda, úrazy při pádu z kola
4. Oheň – popáleniny
5. Nebezpečné chování doma i venku
6. Bezpečné chování – průzkum mezi spolužáky
7. Chování při bouřce
8. Bezpečné a nebezpečné věci
9. Bezpečnost na kole, popáleniny
10. Poleptání, otravy, opaření

● Pracovní listy pro 6. a 7. ročník ZŠ

Témata:

1. **Nebezpečná jízda na bruslích, dopravní nehoda, smrtelný úraz**
2. **Jízda na kole bez helmy, dopravní nehoda, oslepnutí**
3. **Odpovědné a nezodpovědné chování, předcházení krizovým situacím**
4. **Pravdivá nebo lživá tvrzení o úrazech**
5. **Nebezpečné chování při koupání/plavání, utonutí, trvalé postižení**
6. **Otrava chemikáliemi (léky)**
7. **Životní hodnoty (trvalé následky úrazu)**
8. **Novinové články o vážných zraněních**
9. **Reklamy propagující ochranu před úrazy**
10. **Volnočasové aktivity – jak je může ovlivnit úraz**

Balíček pro základní školy pro práci s dětmi ve vyučovacích hodinách obsahuje:

- metodiku
- videokazetu se seriálem pro děti „Kousky primáře Housky“
- videokazetu s dvoudílným dokumentem o dětských úrazech Nepřítel dětí; Vteřina, okamžik
- pracovní listy pro práci s dětmi
- sadu zalamínovaných plakátů k dokreslení a fixy
- plakáty s protiúrazovou tematikou na výzdobu
- sáček protiúrazových pomůcek

Děkuji vám za pozornost

Běleč 30. listopadu 2005